

TO PONÍŽENÍ SI NEDOVEDETE PŘEDSTAVIT

Miloslav Růžička (*1925)

Letáky, které Miloslav Růžička pomáhal rozšiřovat, vyzývaly ke svobodným volbám. Bylo to po únoru 1948, kdy moc převzali komunisté, kteří žádné svobodné volby nehodlali připustit. A nehodlali připustit ani jakékoli protesty. Výroba letáků a jejich rozšiřování byly proto krajně nebezpečné. Stejně jako jakákoli jiná forma protestu.

Na podzim 1949 byla zatčena Milada Horáková a ve zmanipulovaném procesu odsouzena k smrti. Atmosféra v zemi byla plná strachu. Růžička byl opatrný, to ale nestačilo.

„Rozmnožoval jsem letáky na psacím stroji. Pak rozesílal lidem, o kterých jsem věděl, že se na ně mohu spolehnout. Jednou mne potkal soused. Říká, že se objevilo nějaké ohlášení a že se nesmí tiskoviny rozmnožovat. Také řekl, že když někdo takový leták dostane, že se to musí hlásit. A pak se zeptal, jestli jsem to náhodou nepsal já. Tak jsem se mu svěřil. Řekl jsem mu, že jsem to psal, aby o tom s nikým nemluvil. Jenže shodou okolností ho zatkli a ten leták u něj našli. Pak byl vyslýchán a zlomili ho [...]. On to prozradil. Takže si pro mne přišli. Byla to hotová věc.“

Růžičku zatkli 12. prosince 1951 a tehdy pro něj začalo nejtěžší životní období. *„Když mne zatýkali, tak to bylo před Vánoci. Zatýkal mne můj kamarád z vojny [...], bývalý lapiduch, dobrý kamarád, on se ale pak dal k esenbákům. Ten mi dával želízka. Já mu říkám, že se asi známe. Neodpověděl. Odvezli mne na Pankrác. Tam jsem čekal na soudní verdikt, pak jsem zase čekal a pak mne vezli do Jáchymova. Tam jsem onemocněl. Dostal jsem žloutenku, a tak mne vezli do Karlových Varů. Nebylo tam infekční oddělení samostatné. Tak mne svázali obě nohy řetězem. Dali mne mezi deset normálních nemocných, takže když*

jsem chtěl na záchod, museli mne odvázat a já pak mohl jít. Samozřejmě pořád s tím řetězem. To byl rachot! Takové ponížení, to si nedovedete představit [...].“

Ve vězení stráví Růžička pět let. Mezitím byl krátce zatčen i jeho otec, takže maminka se o soukromé hospodářství musela starat sama.

Po návratu z vězení se Miloslav Růžička snažil bojovat za to, aby nebyli zapomenuti sedláci a jejich rodiny z celé republiky, kteří byli komunisty vyhnáni ze svých statků a domovů a přišli o půdu a majetky.

Miloslav Růžička se narodil 10. října 1925 ve Vilémově na Českomoravské vrchovině. Jeho rodiče měli soukromé hospodářství, otec Karel byl sedlákem. Miloslav Růžička začal chodit do měšťanky v Golčově Jeníkově, když však byl otec povolán k mobilizaci, musel měšťanku opustit a vrátit se pracovat na rodný statek. Později však vystudoval dvouletou hospodářskou školu.

Miloslav Růžička se účastnil spolkového života, byl členem Sokola a hrál ochotnický divadlo.

Osudným pro něj byl komunistický převrat v roce 1948, který znamenal konec jeho dosavadního způsobu života. Ale ohrožením pro celou rodinu. On sám neunikl zatčení poté, co se rozhodl zapojit do odboje a opisoval a distribuoval letáky. Namnožil jich přes průklepy asi sto. Lidé v nich byli vyzýváni, aby psali na americké velvyslanectví a žádali svobodné volby. Růžička byl dopaden shodou okolností, když se přiznal sousedovi. Ten byl však členem jiné odbojové skupiny, která byla prozrazena, takže byl zatčen a při domovní prohlídce u něj byl nalezen i Růžičkův leták.

Miloslav Růžička pak strávil pět let ve vězeních, především v Jáchymově. *„Nejhorší situace byla, když jsem byl v kriminále. Tam bylo všechno těžké [...]. Nejen hlad, těžké práce, vzpomínky na rodiče [...]. Také v Jáchymově jsem byl zavřený do korekce. Jednou za mnou přišel policajt a vezl mne někam. Zavezl mne do jedné vily. Řekl: teď tady umyjete nádobí a vytřete podlahy. Já byl z korekce hladový, tak jsem vyjídal talíře, které tam posádka té vily zanechala. Ta posádka, to byli dozorci, kteří nás vodili. Pak jsem zametal a vytíral. Šel*

jsem hadrem pod postel a vykutálel se na mne ruční granát. Já jsem ten granát hned strčil zpět. Kdyby mne viděl s tím granátem! Nasypal by to do mne. Ale já to zvládl.“

Nakonec ve vězení strávil „jen“ tři roky, neboť jeho sestra podala žádost o milost a prezident Antonín Zápotocký mu ji skutečně udělil. Vrátil se domu, ale potíže bohužel neskončily.

Po návratu z vězení byl jako kulak spolu s rodiči určen k vystěhování z domova. Zakládalo se totiž Jednotné zemědělské družstvo (JZD). Ale naštěstí se našel jeden rozumný člověk, komunista, který odmítl podepsat rozhodnutí, jež by vedlo k Růžičkově vystěhování. Takže směl zůstat a dočkal se konce komunismu. A také svobodných voleb, které tehdy na přelomu 40. a 50. let požadoval v letácích.

Ale po pádu komunismu zjistil, že existuje skupina lidí, která na tom byla mimořádně špatně. Byli to sedláci jako on, ale takoví, kteří měli menší štěstí. Byli vyhnáni ze svých domovů, přišli o pole, nemovitosti i domovy. Často bez soudů a vyhnání bylo doprovázeno také zákazem pobytu v jejich rodných obcích.

Začal příběhy těchto lidí shromažďovat, napsal o nic knihu a vydal ji. *„Proč jsem se pustil do kulaků? Zjistil jsem, že to byla skupina lidí, na které se zapomnělo. A ti byli asi nejvíce potrestaní. Mně jich bylo líto, ocitli se najednou daleko od domova, někde na polských hranicích a nesměli se vrátit.“*

Bývalé sedláky oslovil tak, že jim posílal dopisy. Jenže někteří mu řekli, že o svých smutných osudech nebudou mluvit. Někteří se mu přihlásili, ale bylo jich málo. Nakonec napsal několik knih, ta nejznámější se jmenuje Vyhnaní – akce „kulak“: zločin proti lidskosti.

Do úvodu napsal: *„V naší společnosti snad nejvíce konzervativní sociální skupina byli rolníci, kteří byli jakýmsi pilířem národa. Zejména jejich rody, v nichž mnoho generací po sobě dědilo a předávalo si hmotný majetek včetně hodnot duchovních. Tito lidé měli v sobě vrozenou poctivost a mnohdy jim vždy záleželo na cti, jejich slovo bylo poplatné více než dnešní písemné smlouvy.“*

Autor textu Luděk Navara